

САВЧЕНКО Дар'я,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Науковий керівник –
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри масової та міжнародної комунікації,
заступник декана факультету
систем і засобів масової комунікації з наукової роботи
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
Оксана ГУДОШНИК

ЕВОЛЮЦІЯ АТРИБУТИВНОГО ПОРЯДКУ ДЕННОГО В THE NEW YORK TIMES ТА THE GUARDIAN

Agenda-setting (встановлення порядку денного) – одна з базових теорій масової комунікації, яка у науковому просторі представлена низкою взаємопов'язаних складників; емпіричну базу дослідження становлять журналістські статті провідних англomовних видань *The New York Times* та *The Guardian* за період лютий 2022 – січень 2025 рр. (20 публікацій).

1. Agenda-setting function (функція встановлення порядку денного).

Медіа впливають на те, які теми стають центральними в суспільній дискусії, через частоту, обсяг і виділеність (prominence) їх висвітлення. Головна ідея, представлена засновниками теорії Максвеллом Маккомбсом та Дональдом Шоу, полягає в тому, що медіа визначають не стільки те, *що* думати, скільки *про що* думати [1]. У цифрову епоху agenda-setting поєднується з алгоритмами соцмереж, які можуть як посилювати, так і пригнічувати окремі теми. Медіа не лише ставлять теми на порядок денний, а й моделюють тривалість і емоційне забарвлення, що впливає на рівень політичної та суспільної підтримки.

У березні–грудні 2022 р. видання *The New York Times* активно ставило на порядок денний тему героїчного опору України та незламності українців. Зокрема, 4 березня 2022 року видання описувало президента Зеленського як «*exhausted, unshaven and defiant*», який «*has shown us the face of heroic resistance*» [2]. Аналогічно, видання *The Guardian* у лютому–червні 2022 року акцентувалося на мужності звичайних українців і суспільства, яке встало на захист країни [3].

У листопаді 2023 – січні 2024 року фокус змістився на *stalemate* (патову ситуацію) та *war fatigue*. *The New York Times* 2 листопада 2023 року

опублікувало матеріал, де тогочасний Головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний визнав, що війна увійшла в «stalemate», подібний до Першої світової війни [4]. Це свідчить про зміщення акцентів від емоційно забарвленого нарративу героїзму та єдності до раціоналізації війни як зтяжнього й виснажливого процесу.

2. Framing (фреймінг) як складник agenda-setting.

Фреймінг – це відбір і презентація окремих аспектів реальності таким чином, щоб сформувати певну інтерпретацію проблеми [5]. Він визначає, як саме тема «подається» в порядку денному. Одним із найважливіших засобів спрощення є поділ цілісної проблеми на фрагменти, щоб адресат не зміг поєднати їх разом та осмислити повну картину. Коли цілісний характер події навмисно ігнорують, а уривки про неї пропонують як достовірну інформацію, результатом стають незрозуміння, непоінформованість і апатія. У контексті тривалих конфліктів фреймінг еволюціонує від «героїчного або солідарного» до «прагматичного чи критичного», впливаючи на суспільну підтримку.

У 2022 році *The New York Times* і *The Guardian* фреймували Україну як символ мужності, непокори та боротьби добра зі злом, акцентуючи на героїзмі Зеленського та стійкості суспільства. У 2023–2024 роках фрейм змінився на «виснаження» та «зтяжну війну». *The Guardian* у січні 2024 писали про «Ukraine fatigue» і страх, що світ забуває Україну [6]. *The New York Times* у листопаді 2023 фокусувалося на «stalemate» і відсутності швидкого прориву [4]. Ця зміна фреймів демонструє, як медіа не лише ставлять тему на порядок денний, а й визначають її інтерпретацію, від безумовного героїзму до аналітичного погляду на витрати, виснаження сил і межі підтримки.

3. Spiral of Silence (спіраль мовчання) у взаємодії з agenda-setting

Люди схильні мовчати про свої погляди, якщо вважають, що вони в меншості, що посилює домінуючий нарратив у медіа [7]. У цифровому середовищі спіраль посилюється алгоритмами та «cancel culture». Медіа, ставлячи певні теми на порядок денний, можуть придушувати альтернативні голоси або, навпаки, давати їм простір під час виборів.

4. Second-level agenda-setting (атрибутний порядок денний) та salience transfer

Не лише теми, а й атрибути, як саме описується об'єкт, позитивно чи негативно, переносяться з медіа на громадську думку. У гібридних конфліктах це включає емоційне забарвлення та зв'язок із «м'якою силою».

Медіа моделюють не лише порядок денний, а й емоційну валентність теми, від героїзму до прагматизму.

Еволюція від «героїчної непокори та незламності» до «виснаження», «stalemate» і «war of attrition» в *The New York Times* і *The Guardian* демонструє, як атрибути теми російсько-української війни змінювалися, впливаючи на суспільний дискурс та міжнародну підтримку України.

Медійна динаміка у відображенні російсько-української війни ілюструє, як класичні складники концепції agenda-setting еволюціонують у сучасному контексті: від встановлення теми героїчного опору та глобальної солідарності до перефокусування на виснаженні, stalemate та war fatigue. Це підкреслює роль медіа як активного актора в моделюванні дискурсу в умовах тривалого конфлікту з урахуванням факторів інформаційної війни та політичної кон'юнктури.

Список використаної літератури

1. McCombs M. E., Shaw D. L. The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*. 1972. Vol. 36, No. 2. P. 176–187.
2. The Editorial Board. 'I Want Peace.' Zelensky's Heroic Resistance Is an Example for the World. *The New York Times*. (2022, March 4). URL: <https://www.nytimes.com/2022/03/04/opinion/ukraine-russia-war-biden.html>.
3. Harding L. How Ukrainian defiance has derailed Putin's plans. *The Guardian*. (2022, February 26). URL: <https://www.theguardian.com/world/2022/feb/26/how-ukrainian-defiance-has-derailed-putins-plans>.
4. Méheut C., Kramer A. E. Ukraine's Top Commander Says War Has Hit a 'Stalemate'. *The New York Times*. (2023, November 2). URL: <https://www.nytimes.com/2023/11/02/world/europe/ukraine-zaluzhny-war.html>.
5. Entman R. M. Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*. 1993. Vol. 43, No. 4. P. 51–58.
6. Khromeychuk O. 'Ukraine fatigue': why I'm fighting to stop the world forgetting us. *The Guardian*. (2024, January 25). URL: <https://www.theguardian.com/world/2024/jan/25/ukraine-fatigue-why-im-fighting-to-stop-the-world-forgetting-us>.
7. Noelle-Neumann E. The Spiral of Silence: A Theory of Public Opinion. *Journal of Communication*. 1974. Vol. 24, No. 2. P. 43–51.